

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa

6.Kbf.56/2023/9.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. február 28. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A lopás büntette és más bűncselekmény miatt terhelt I. rendű vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2023. szeptember 5. napján kihirdetett 42.Kb.139/2022/34-I. számú ítéletét megváltoztatja.

terhelt3 hadnagy III. rendű vádlottat lefokozás katonai büntetésre is ítéli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet terhelt I. rendű, terhelt2 volt hadnagy II. rendű és terhelt3 hadnagy III. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja azzal, hogy a vádlottakat az ellenük társtettesként kisebb értékre elkövetett lopás vétsége [Btk.370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés c) pontja alapján – bizonyítottság hiányában – tekinti felmentettnek, továbbá megállapítja, hogy terhelt I. rendű vádlott lakcíme helyesen utca1 utca.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2023. szeptember 5. napján kihirdetett 42.Kb.139/2022/34. számú ítéletével terhelt I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett lopás büntetében (Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont) és 2 rendbeli társtettesként elkövetett lopás vétségében (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont). Ezért őt – halmazati büntetésül – 300 napi tétel, napi tételenként 1.000.-forint pénzbüntetésre ítélte. A bíróság terhelt2 volt hadnagy II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett lopás büntetében (Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont) és 2 rendbeli társtettesként elkövetett lopás vétségében (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont). Ezért őt – halmazati büntetésül – 200 napi tétel, napi tételenként 1.000.-forint pénzbüntetésre ítélte. A bíróság terhelt3 hadnagy III. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett lopás büntetében (Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont)

és 2 rendbeli társtettesként elkövetett lopás vétségében (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont). Ezért őt – halmazati büntetésül – 100 napi tétel, napi tételenként 1.000.- forint pénzbüntetésre ítélte. Az így kiszabott pénzbüntetések meg nem fizetése esetére rendelkezett azok szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. A vádlottakat külön-külön kötelezte az eljárás során felmerült bűnügyi költség egyharmad részének a megfizetésére. A tanúl magánfél által előterjesztett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Emellett a bíróság a vádlottakat 1 rendbeli társtettesként elkövetett lopás vétsége (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont) miatt emelt vád alól felmentette.

[2] Az ítélet kihirdetését követően az ügyész a jogorvoslati nyilatkozat megtételére három munkanap gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőben fellebbezést jelentett be terhelt¹ I. rendű, terhelt² volt hadnagy II. rendű és terhelt³ hadnagy III. rendű vádlottak terhére a jogi minősítés megváltoztatása és a váddal megegyező minősítés megállapításáért, valamint a mind a három vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés súlyosítása, továbbá a III. rendű vádlottat érintően katonai mellékbüntetés, a várározási idő meghosszabbítása érdekében. Az I. rendű vádlott és védője, valamint a II. rendű vádlott és védője a kihirdetett ítéletet tudomásul vette, míg a III. rendű vádlott és védője a jogorvoslati nyilatkozat megtételére fenntartott három munkanapi határidőben nem jelentett be fellebbezést.

[3] Az ügyész a fellebbezése indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott a tanúl² sértett és tanúl³ sértettek sérelmére elkövetett vagyon elleni bűncselekmények minősítése vonatkozásában. Azonban a bíróság tévedett a tanúl² sértett sérelmére elkövetett lopás bűncselekmény minősítésére vonatkozóan, amikor a vádlottakat társtettesként kisebb értékre elkövetett lopás vétségében mondta ki bűnösnek, szemben a vádiratban írt társtettesként nagyobb értékre elkövetett lopás büntette minősítéssel. Hivatkozott arra, hogy az enyhébb minősítést azzal indokolta a bíróság, hogy a 70.000,- Ft értékű „BMW indítókulcs eltulajdonítása nem bizonyítható, tekintettel arra, hogy az indítókulcs előkerült a műhely területén. Az indítókulcs értékének levonása után tanúl² sértett sérelmére okozott kár értéke mindösszesen 498.568,- Ft, azaz már nem haladja meg a nagyobb kár 500.001,- Ft-os értékhatárát. A bíróság kihirdetett ítéletével szemben az ügyészi álláspont szerint a vádlottak eltulajdonították a vádiratban írt 70.000,- Ft értékű „BMW indítókulcsot” is más autóalkatrészekkel, szerszámokkal, diagnosztikai berendezésekkel együtt. A sértett tanúvallomásaiból és a vádlottak vallomásaiból megállapítható, hogy a vádlottak eltulajdonítás szándékával vitték ki a műhelyből a BMW indítókulcsot, amelyet azt követően eldobtak, vagy elrejtettek az udvaron lévő autógumik közé. tanúl² sértett a BMW indítókulcsot csak később, véletlenül, pakolás közben találta meg. Az indítókulcs utóbb történt megtalálásáról tanúl² sértett csak a tárgyaláson tett tanúvallomásában számolt be.

[4] Az elsőfokú ügyészség álláspontja szerint a törvényszék katonai tanácsa által kiszabott büntetés a vádlottak által elkövetett cselekmény tárgyi súlyával, a bűnösségi körülményekkel és a vádlottak társadalomra veszélyességével nem áll arányban. A bünteteskiszabás céljait tekintve a vádlottakkal szemben a büntetés súlyosítása indokolt. Az ügyészi álláspont szerint a bíróság a büntetés kiszabása során túlzott nyomatékkal értékelte az enyhítő körülményeket, ezzel szemben súlyosító körülményként nem kellő súllyal, nyomatékkal vette figyelembe mindhárom vádlott vonatkozásában a bűnhalmazatot, a

társtettesi elkövetést. A fentieken kívül az I. rendű vádlott vonatkozásában a vezető, bűnbe sodró magatartását.

[5] Mindezek alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az ítéletet a Be. 606. §-ának (1) bekezdése alapján változtassa meg, és az I-II-III. rendű vádlottat mondja ki bűnösnek 2 rendbeli a Btk. 370. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként nagyobb értékre elkövetett lopás büntetében és 1 rendbeli Btk. 370. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként kisebb értékre elkövetett lopás vétségében, az I. rendű, II. rendű és III. rendű vádlottat ítélje egy napi tétel összegét magasabb összegben meghatározva, nagyobb napi tétel számú, azaz súlyosabb pénzbüntetésre, továbbá a III. rendű vádlottal – mint hivatásos katonával szemben – várakozási idő meghosszabbítása katonai mellékbüntetést szabjon ki.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.762/2023/2. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással, az elsőfokú ítélet „B” részében írt felmentés jogcímének a megváltoztatása, bűncselekmény hiánya helyett a bizonyítottság hiányának megállapítása érdekében tartotta fenn. Fenntartotta továbbá az I., II. és III. rendű vádlottakkal szemben kiszabott pénzbüntetés súlyosítására irányuló elsőfokú ügyészi fellebbezést, illetve a III. rendű vádlottal szemben várakozási idő meghosszabbítása katonai mellékbüntetés helyett lefokozás katonai büntetés kiszabását indítványozta. Kifejtette, hogy az elsőfokú katonai tanács eljárása során a perrendi szabályokat megtartotta, olyan eljárási hibát nem vétett, mely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezhetné. Az eljáró katonai tanács az ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, valamennyi, az ügy megítélése szempontjából lényeges bizonyítékot beszerezte, azokat ítélete indokolásában bemutatta és értékelte. A rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve azonban a bíróság ítélete, annak „B” részével összefüggésben a megállapított tényállás vonatkozásában a Be. 592. § (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel részben megalapozatlan, ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával.

[7] Az elsőfokú katonai tanács ugyanis ítélete 4. oldal „B” pontjában történeti tényállásként azt rögzítette, hogy az egyéb tárgyak eltulajdonítása közben, pontosabban meg nem határozható vádlott tanúl egyik ügyfelének tulajdonában lévő 70 000 Ft értékű BMW indítókulcsot a műhely udvarán lévő autógumi közé dobta, amit tanúl később megtalált. A töretlen bírói gyakorlat szerint azonban az ítéleti indokolásban a történeti tényálláshoz kapcsolódóan tett ténymegállapítások is a tényállás részét képezik. Erre figyelemmel az elsőfokú ítélet 8. oldalon a B. rész 7. bekezdésében rögzített azon ténymegállapítást – a vádlottak a BMW indító kulcsot nem kívánták eltulajdonítani, pusztán valamelyikük kellemetlenséget akart okozni tanúlnak – a történeti tényállás részének kell tekinteni.

[8] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a bíróság e körben megállapított tényállási rész azonban ellentétes az ügy irataival, mivel egyetlen bizonyíték sem támasztja alá az elsőfokú bíróság azon állítását, miszerint a vádlottak nem kívánták eltulajdonítani a kulcsot, hanem kellemetlenséget akartak okozni tanúlnak. Minden kétséget kizáróan történeti tényállásként csak azt lehet rögzíteni, hogy a vádlottak valamelyike a kulcsot elvette a

műhelyből, tehát a bűncselekmény törvényi tényállásából az elvétel megvalósult, de a rendelkezésre álló bizonyítékokkal az eltulajdonítási szándékot nem lehet alátámasztani, ezért a bíróság felmentő rendelkezésének jogcíme nem a Be. 566. § (1) bekezdésének a) pontja, hanem az 566. § (1) bekezdés c) pontja, a bizonyítottság hiánya. Az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megalapozatlanságát a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú bíróság eljárásával érintett és vizsgált ügyiratok tartalmával ki lehet küszöbölni a másodfokú eljárásban és tényállásként azt lehet megállapítani, hogy pontosan meg nem állapítható személyazonosságú vádlott, meg nem állapítható céllal, motiváció által indítatva a BMW indítókulcsot a műhelyből kihozta, melyet tanúl a műhely udvarán a gumik között megtalált.

[9] Érvelése szerint az elsőfokú katonai tanács a felmentő rendelkezés kivételével okszerűen következtetett az I., II. és III. rendű vádlottak elkövetéskori tudattartalmára, szándékára és bűnösségére. A törvényszék jogi minősítésre levont következtetése is helytálló, mivel helyesen ismerte fel, hogy a tulajdon elleni bűncselekmények rendbelisége a sértettek számához igazodik, így a vádiratban írt cselekményeket törvényesen minősítette 1 rendbeli, társtettesként nagyobb értékre elkövetett lopás büntettének és 3 rendbeli, társtettesként kisebb értékre elkövetett lopás vétségének.

[10] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint a katonai tanács a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket túlnyomó többségében feltárta és azokat ítélete indokolásában ismertette. Tévedett azonban, amikor mind a három vádlott vonatkozásában bűnösségre is kiterjedő feltáró jellegű beismerő vallomásnak ítélte meg a nyilatkozataikat. Egyet értett azzal, hogy a katonai tanács a vádlottakkal szemben a büntetési célok elérése érdekében szabadságvesztés büntetés helyett a Btk. 33. § (4) bekezdésének alkalmazásával pénzbüntetést szabott ki. Azonban a bűnhalmazatot elkövető vádlottak esetében a kiszabott pénzbüntetés napi tételek számának felemelését tartotta indokoltnak, mivel a napi tételek száma egyik vádlott esetében sem igazodik az elkövetett cselekmények együttes tárgyi súlyához. Álláspontja szerint a megállapított egy napi tétel összege sem áll arányban a vádlottak valós vagyoni, jövedelmi és személyi viszonyaival, ezért mind a napi tételek számának mind az egy napi tételnek megfelelő összeg mértékének az ítéleti belső arányosságára is figyelemmel történő súlyosítását indítványozta.

[11] A még hivatásos katonai szolgálatot teljesítő terhelt³ hadnagy III. rendű vádlott tekintetében hangsúlyozta, hogy azzal a magatartással, hogy egymással halmazatban álló vagyoni elleni bűncselekményeket valósított meg társas bűnelkövetőként, méltatlanná vált a katonai szolgálatra és rendfokozat viselésére. Kifejtette, hogy a bünteteskiszabási elvek érvényre juttatása érdekében szükséges, hogy a másodfokú bíróság a III. rendű vádlottal szemben, a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok – különösen a speciálprevenció keretében számba vehető katonai nevelő hatás – maradéktalan elérése végett a Btk. 135. § (1) bekezdés a) pontja és a Btk. 137. § (1) bekezdése szerinti katonai büntetést, lefokozást szabjon ki a pénzbüntetés mellett. Az elsőfokú ítélet egyéb, járulékos rendelkezéseit törvényesnek tartotta.

[12] A leírtak alapján a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának 42.Kb.139/2022/34-I. számú ítéletét a részbeni megalapozatlanságának a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kiküszöbölését követően, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg és az I., II. és III. rendű vádlottakkal szemben kiszabott pénzbüntetések napi tételszámát és az egy napi tételnek megfelelő összegét emelje fel és a III. rendű vádlottat katonai büntetésül a Btk. 135. § (1) bekezdés a) pontja és a Btk. 137. § (1) bekezdése alapján fokozza le. Emellett az elsőfokú ítélet „B” pontja szerinti felmentés jogalapját a Be. 566. § (1) bekezdés c) pontjaként határozza meg, egyebekben pedig az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdésének megfelelően hagyja helyben.

[13] A II. rendű vádlott védője az ügyészi fellebbezésre és a főügyészségi átiratra tett észrevételei körében utalt arra, hogy a büntetlen előéletet a fiatal felnőtt kor mellett is enyhítő körülményként szükséges figyelembe venni, és hogy a többszörös halmazat minősül súlyosító körülménynek. A védői álláspontja szerint a II. rendű vádlott vallomása tökéletesen megfellebbezhető a feltáró jellegű beismerő vallomás követelményeinek, akkor is, ha a műhelybe egyébként be nem lépő, az adott területen szakképzettséggel nem rendelkező védelem bizonyos tárgyak elvitelére nem emlékezett. A védő érvelése szerint az időmúlást és a rendkívül egyszerű megítélésű ügyben indult eljárás elhúzódását mostanra még nagyobb nyomattal szükséges figyelembe venni. A pénzbüntetés napi tételei számának felemelését a védő nem látta indokoltnak, utalva arra is, hogy az ügyészi mértékes indítvány eredetileg 100 nap napi tétel volt, továbbá az egy napi tétel összegének elsőfokú bíróság által megállapított összegét is megfelelőnek tartotta, különös tekintettel arra a körülményre, hogy a vádemelés folytán a védelem szolgálati jogviszonya megszüntetésre került, így vissza kellett fizetnie a tandíjat, ruhapénzt és egyéb pénzbeli juttatásokat a Magyar Honvédség részére. A védő hivatkozott továbbá arra, hogy a II. rendű vádlott az elsőfokú ítélet meghozatalát követően tanúl sértett részére 205.000.- forint erejéig kártérítést is teljesített, ezt kérte enyhítő körülményként figyelembe venni. Mindezek alapján a védő az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[14] A III. rendű vádlott védője az ügyészi fellebbezésre és a főügyészségi átiratra tett észrevételei között utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat az ügy eldöntéséhez szükséges mértékig beszerezte, azokat egyenként és összességükben is értékelte. Az elsőfokú bíróság eljárása eljárási hibától mentes, a felmentés vonatkozásában kellő és érthető indokát adta annak, hogy miért a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján volt szükséges a vádlottakat felmenteni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a joghátrány kiszabásánál is tekintettel volt valamennyi büntetékiszabási körülményre, azokat súlyuknak megfelelően értékelte, így helyes következtetésre jutott a büntetést tekintve is, az mind nemében, mind mértékében alkalmas a büntetési célok elérésére. A figyelembe vehető enyhítő körülmények felsorolását követően a védő arra is utalt, hogy álláspontja szerint a hasonló cselekmények elszaporodottságát nem lehet súlyosító körülményként értékelni, hiszen erre vonatkozó friss, konkrét statisztikai adat nem állt rendelkezésre az eljárás során. Nem értett egyet az ügyész súlyosításra vonatkozó indítványával, mivel az méltánytalan és aránytalan büntetést eredményezne. A védő kifogásolta az ügyben eljáró ügyészségek követhetetlen és következetlen gyakorlatát, amely az Alaptörvényben biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot is érintheti. A védő az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[15] A II. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen perbeszédében kifejtette, hogy arányos és szükséges a kiszabott büntetés, igazodik a személyi és bűnösségi körülményekhez egyaránt. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet meghozatala óta újabb kártérítésre került sor, első alkalommal a III. r. vádlott teljesített, védence pedig a másik sértett kárának kicsivel több mint a felét tudta megfizetni, az összeget a sértett által megjelölt számlaszámra utalták. Érvelése szerint semmilyen ok nem merült fel a büntetés súlyosítására, ezért az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[16] A III. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen az írásbeli észrevételében foglaltakat maradéktalanul fenntartotta. Kifogásolta, hogy az ügyészség – annak ellenére, hogy az elsőfokú ítélet ellen kizárólag ő jelentett be fellebbezést – a másodfokú nyilvános ülésen nem képviseltette magát. Összességében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta ő is.

[17] A II. rendű vádlott az utolsó szó jogán mély megbánását fejezte ki, egyben utalt arra is, hogy éppen csak betöltötte a 21. életévét, fiatalsága is hozzájárulhatott a cselekmény elkövetéséhez, amit ma már rendkívüli módon elítél. Utalt arra, hogy rövid szolgálata alatt három alkalommal tüntették ki, ígéretes jövő előtt állt, a cselekmény miatt azonban nagyon sokat veszített mind anyagilag, mind a karrierje tekintetében, és egy teljesen új területen kell újraépítenie az életét. Ezen túlmenően a szolgálati viszonyának megszűnését követően felvételt nyert egy nemzetközi biztonsági céghez, azonban az eljárás folyamatban léte miatt nem tudott elvállalni egy három hónapos kiküldetést. Az ítélet helybenhagyását kérte.

[18] A III. rendű vádlott az utolsó szó jogán ugyancsak megbánását fejezte ki. Hivatkozása szerint a beosztottjai többsége pozitívan vélekedik róla, képzésekre jár, a logisztikai századnál meg vannak vele elégedve, ezért az ítélet helybenhagyását kérte.

[19] Az ügyészség által bejelentett fellebbezés tartalmára figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körűen bírálta felül.

[20] A teljes körű felülbírálatra tekintettel a másodfokú katonai tanács vizsgálta az ügyben az eljárási szabályok megtartását, az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét.

[21] A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat túlnyomó részt betartotta, az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező

abszolút vagy relatív eljárási szabályt nem sértett. A törvényben rögzített kizáró rendelkezés hiányában jogszerűen, mérlegelési hatáskörében foglalt állást akként, hogy a vádirati indítvány, nevezetesen a Be. 740. § (1) bekezdése szerinti büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárás lefolytatása helyett a vádlottak bűnösségéről nem az indítványnak megfelelően határozott, hanem az ügyben előkészítő ülést tűzött ki. Az előkészítő ülést a Be. LXXVI. fejezetében írt szabályok betartásával folytatta le, a vádlottak felé intézett figyelmeztetések a jegyzőkönyv tanúsága szerint mindenre kiterjedőek voltak és mindenben megfeleltek a törvényi előírásoknak.

[22] Nem járt el törvénytől akkor sem, amikor ugyancsak mérlegelési jogkörében terhelt² volt hadnagy II. rendű vádlott és terhelt³ hadnagy III. rendű vádlottak bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomását és a tárgyaláshoz való jogról lemondó nyilatkozatát terhelt¹ I. rendű vádlott nyilatkozatára tekintettel – aki nem ismerte be a vád szerint a bűnösségét és nem mondott le a tárgyaláshoz való jogáról - nem fogadta el és az ügyben a vádlottak bűnösségéről – a vádtól eltérő minősítés lehetőségének megállapítása hiányában is - tárgyaláson határozott, figyelemmel arra, hogy a három vádlott cselekménye térben és időben egymással szorosan összefüggött.

[23] A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint azonban az eljárási szabályok betartásával kapcsolatosan ismételten, nyomatékosan szükséges rámutatni, hogy az elsőfokú ítélet szerkesztése – a sorszámozott bekezdések hiányában – nem felel meg a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII.23.) OBH utasítás (Beisz.) 27/A. § (13) előírásainak. Ezen ügyviteli szabálysértés azonban az eljárás lefolytatására lényeges hatással nem volt.

[24] Az elsőfokú katonai tanács a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, ennek keretében kihallgattat a vádlottakat, akik kérdésekre hajlandóak voltak válaszolni. Ezen túlmenően a törvényszék tanúként hallgatta ki tanú²ot, tanú¹et és ismertette a releváns okirati bizonyítékokat. Mindezek alapján a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg, ennek során azzal együtt, hogy a vádlottak végül a vádirati tényállást teljes egészében elismerték, és ezen nyilatkozatukat a tanúk és a bizonyítási eljárás részévé tett okirati bizonyítékok is alátámasztották. A vádirati tényállástól részben eltérő tényállást állapított meg, tekintettel arra, hogy a bizonyítékok értékelése alapján azt állapította meg, hogy az egyéb tárgyak eltulajdonítása közben pontosan meg nem határozható vádlott tanúl egyik ügyfelének tulajdonában lévő 70.000,- forint értékű BMW indítókulcsot a műhely udvarán lévő autógumi közé dobta, amit tanúl később megtalált. Ennek alapján az elsőfokú katonai tanács az ítélet „B” részében a vádlottakat a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett lopás vétsége miatt emelt vád alól – a fent említett indítókulcs vonatkozásában – felmentette.

[25] Azonban a törvényszék ítélete ekörben a másodfokú katonai tanács álláspontja szerint – egyetértve a fellebbviteli főügyészszéggel - a Be. 592. § (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel részben megalapozatlan, mivel ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával. A BH.2005.89. és BH. 2006.392. bírósági határozatokban is

testet öltött, és kikristályosodott ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az ítélet indokolásában a történeti tényálláshoz kapcsolódóan tett ténymegállapítások a tényállás részét képezik. Az elsőfokú bíróság az ítélet 8. oldal „B” rész hetedik bekezdésében azt rögzítette, hogy „jelen ügyben a vádlottak a BMW indítókulcsot nem kívánták eltulajdonítani, pusztán valamelyikük kellemetlenséget akart tanúlnak okozni, azaz e körben hiányzott az elkövetési szándék”.

[26] Itt szükséges hangsúlyozni, hogy a másodfokú bíróság eljárásának és döntésének a tényálláshoz kötöttsége szervesen kapcsolódik a felülmérlegelés tilalmához, ahhoz, hogy a bizonyítékokat az elsőfokú bíróság ítéletétől eltérően értékelni és ennek alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást megállapítani, a tényállást módosítani – kiegészíteni, helyesbíteni – a másodfokú eljárásban általában véve tilos. Ez csak akkor és abban a körben megengedett, ha és amennyiben a törvény tételes szabálya erre külön felhatalmazást ad. Ilyen felhatalmazást ad a Be. 593. § (2) bekezdése, melynek értelmében a másodfokú bíróság a megalapozatlanságának kiküszöbölése során kizárólag azokra a bizonyítandó tényekre vonatkozóan értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, amelyeket az elsőfokú bíróságtól eltérően állapított meg. A másodfokú bíróság tehát nem értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság által megállapított tényekkel össze nem függő, valamint a megalapozatlansággal nem érintett tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat.

[27] Az eljárási törvény tehát fentiek alapján pozitív és negatív irányban is gátat szab a másodfokú bíróság eltérő bizonyítékértékelési lehetőségének, vagyis egyfelől a megalapozatlansággal nem érintett ítéleti tényekre vonatkozóan fennáll a másodfokú bíróság eltérő bizonyítékértékelésének (azaz a felülrértékelésnek) a tilalma. Másfelől nem kerülhet sor a bizonyítékok másodfokú felülmérlegelésére azokkal a tényekkel kapcsolatban sem, amelyek nem függenek össze a másodfokú bíróság által megállapított eltérő ténnyel vagy tényekkel.

[28] A fentieket is szem előtt tartva a másodfokú katonai tanács álláspontja szerint az iratok áttanulmányozását követően nem volt fellelhető egyetlen olyan, a bizonyítási eljárás részévé tett bizonyíték sem, amely megalapozottá tenné azt az ítélet 8. oldal alulról 6. bekezdésében tett megállapítást, miszerint a vádlottak a BMW indítókulcsát nem kívánták eltulajdonítani, pusztán valamelyikük kellemetlenséget akart tanúlnak okozni, tekintettel arra, hogy erre nézve semmilyen adat nem áll rendelkezésre, tényszerű adatok nélkül pedig ez pusztán egy fikció. Ezért a vádlottak e vonatkozásában fennálló eltulajdonítási szándéka tekintetében, határozott következtetés nem tehető. Semmilyen adat nem áll rendelkezésre arra nézve, ami alapján tényként lehetne megállapítani, hogy az indítókulcs melyik vádlott által és hogyan került ki a műhelyből. Csupán az rögzíthető aggálytalanul, hogy a vádlottak valamelyike a kulcsot a többi, eltulajdonítási szándékkal elvett tárggyal együtt kivitte a műhelyből.

[29] Mindezekre tekintettel a másodfokú katonai tanács az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú eljárás során a bizonyítási eljárás részévé tett ügyiratok tartalma alapján, tényből tényre történő helyes következtetéssel akként küszöbötte ki, hogy az ítélet 4. oldal „B” részét akként pontosította,

hogy több tárgy eltulajdonítása közben valamelyik – pontosabban meg nem határozható – vádlott a tanúl egyik ügyfelének tulajdonában lévő 70.000,- forint értékű BMW indítókulcsot is elvette, azonban azt utóbb tanúl a műhely udvarán lévő autógumik között megtalálta. Ezzel együtt pedig értelemszerűen az ítélet 8. oldal alulról 6. bekezdésében rögzítetteket mellőzi a másodfokú bíróság.

[30] A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le.

[31] A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint a törvényszék ítéletének tényállása a fenti kiegészítéssel, illetve helyesbítéssel már megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a felülbírálata alapjául elfogadta.

[32] Az irányadó tényállás alapján a törvényszék okszerűen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére és a vádlottak terhére rótt bűncselekmények jogi minősítése is helyes. Az elsőfokú katonai tanács nem tévedett ugyanis, amikor a tulajdon elleni bűncselekmények rendbeliségét a sértettek számához igazította és a vádiratban írt cselekményeket törvényesen – a Btk. 459. § 38. pont (6) bekezdésében írtak szerinti elkövetési értékeket, valamint azt figyelembe véve, hogy a vádlottak egymás tevékenységéről tudva, szándékegységben valósították meg cselekményeiket - minősítette 1 rb. a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként, nagyobb értékre elkövetett lopás büntetnének és 2 rb. a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként kisebb értékre elkövetett lopás vétségének.

[33] Az ítélet „B” részében írt bűncselekménnyel kapcsolatosan hozott felmentő rendelkezést tekintetében a felmentés jogcímének megváltoztatására irányuló ügyészi fellebbezés alapos.

[34] A fentebb kifejtettekre tekintettel ugyanis a másodfokú katonai tanács álláspontja is az, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható megalapozott tényállás alapján az indítókulcs elvételének ténye igen, azonban az eltulajdonítási szándék kétséget kizáró módon nem volt megállapítható, így a bíróság e körben hozott felmentő rendelkezésének jogcíme az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően nem a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekmény hiánya, hanem a Be. 566. § (1) bekezdés c) pontja szerinti bizonyítottság hiánya.

[35] A vádlottakkal szemben kiszabott súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés csak részben, kizárólag terhelt3 hadnagy III. rendű vádlott vonatkozásában, a katonai büntetés

kiszabása érdekében alapos, a pénzbüntetés súlyosítása érdekében mindhárom vádlott vonatkozásában alaptalan.

[36] A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint a vádlottak javára a cselekmények tárgyi súlyához képest jelentős időmúlást mindenképpen értékelni kell, ahogyan azt az elsőfok bíróság is tette. Enyhítő körülményként kell továbbá figyelembe venni a vádlottak fiatal felnőtt korát is, továbbá azt, hogy a kárt az egyik sértett tekintetében a III. rendű vádlott teljes egészében, a másik sértett tekintetében a II. rendű vádlott részben megtérítette. Az kétségtelen ugyanakkor, hogy a vádlottak nyilatkozata nem tekinthető bűnösségre is kiterjedő, feltáró, beismerő vallomásnak, és így nagyobb nyomatékkaal nem vehető figyelembe, hiszen az I. rendű vádlott a tárgyaláson csak részben ismerte el a bűnösségét, míg a II. rendű és III. rendű vádlottak bár a vád szerint beismerték a bűnösségüket, de az eltulajdonított tárgyak tekintetében teljes feltáró jellegű vallomást nem tettek, mivel nem emlékeztek mindenre. Helyesen értékelte ugyanakkor a törvényszék katonai tanácsa a vádlottak terhére a kettőnél nagyobb számú halmazatot, a társtettesi elkövetési módot. Nem tévedett a törvényszék, amikor az I. rendű vádlott terhére értékelte továbbá a kezdeményező szerepét. A II. rendű és III. rendű vádlott esetében a másodfokú bíróság is észlelte a nyilvános ülésen tanúsított viselkedésükből és nyilatkozataikból a megbánásukat. A másodfokú bíróság a II. rendű vádlott esetében arra tekintettel sem látta indokoltnak a pénzbüntetés egy napi tétel összegének emelését, mivel a bűncselekményekkel összefüggésben szolgálati viszonyát megszüntették, melynek következtében jelentős összegű visszafizetési kötelezettsége keletkezett a Magyar Honvédség irányába.

[37] A fellebbviteli katonai tanács álláspontja szerint a vádlottak javára értékelhető, s ekként a pénzbüntetés napi tétel számának meghatározásakor figyelembe veendő, hogy a legsúlyosabban minősülő bűncselekmény esetében a bűncselekménnyel okozott kár a nagyobb kár értékhatárának alsó határához közeli (tanú2 sérelmére 913.465,- forint értékben elkövetett lopás), míg a tanú3 sértett sérelmére elkövetett bűncselekménnyel okozott kár a kisebb kár értékhatárának alsó határához közeli.

[38] Mindezen bűnösségi körülményeket értékelve megalapozottan jutott arra a következtetésre az elsőfokú katonai tanács, hogy a vádlottakkal szemben a Btk. 79. §-ban megfogalmazott büntetési célok elérése érdekében a Btk. 33. § (4) bekezdésében rögzítettek alkalmazásával szabadságvesztés büntetés kiszabása helyett pénzbüntetés kiszabása is elegendő. A törvényszék nem tévedett, amikor az elkövetéskor hatályban lévő Btk. rendelkezéseit alkalmazta a pénzbüntetés kiszabása során. A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint a vádlottak terhére rótt bűncselekmények tárgyi súlyának szem előtt tartásával kiszabott pénzbüntetés napi tétel száma mindhárom vádlott esetében tetterányos, továbbá az ítélet belső arányosságának is megfelel, míg a pénzbüntetés napi tételeinek összege az elkövetéskor hatályban lévő büntetőtörvénykönyv által meghatározott törvényi minimumban történő megállapítása a vádlottak valós jövedelmi viszonyaival, anyagi teherbíró képességükkel arányban álló, különösen a kár jelentős részbeni megtérülésére is tekintettel.

[39] Ugyanakkor a másodfokú katonai tanács – a fellebbviteli főügyészség álláspontjával egyetértve – úgy ítélte meg, hogy terhelt³ hadnagy III. rendű vádlott, aki a bűncselekmény időpontjában is katonai szolgálatot teljesített, azzal a magatartásával, hogy társtettesként halmazatban álló vagyon elleni bűncselekményeket követett el, a következetes katonai ítélkezési gyakorlatnak is megfelelően kétséget kizáró módon méltatlanná vált a katonai szolgálatra, a rendfokozat viselésére. A társadalmi és erkölcsi elvárásokkal teljes mértékben szembement, alkalmatlan volt a szolgálati esküje szerinti normakövető, emellett példamutató magatartás tanúsítására, különösen, hogy a közvélemény az élet- és testi épség elleni, továbbá a vagyon elleni bűncselekményeket hangsúlyozottan elítéli.

[40] Megjegyzi a másodfokú tanács, hogy az elkövetés idején szintén a Magyar Honvédség hivatásos állományú tisztjeként szolgált terhelt² volt hadnagy II. rendű vádlott szolgálati viszonya már korábban, méltatlanság jogcímén megszűnt, mivel a katonai rendfokozat viselésére ő is méltatlanná vált. Ezzel pedig ő is elvesztette az elért és viselt rendfokozatát, így vele szemben csupán emiatt nem kerülhetett előterjesztésre lefokozás katonai büntetés kiszabása iránti indítvány.

[41] Mindezekre figyelemmel a másodfokú katonai tanács terhelt³ hadnagy III. rendű vádlottal szemben a Btk. 79. §-ban írt büntetési célok és a katonai nevelő hatás, a szolgálatot teljesítő állomány tekintetében a generális prevenció elérése érdekében a Btk. 135. § (1) bekezdés a) pontja, illetve a Btk. 137. § (1) bekezdése szerinti katonai büntetést, lefokozást is kiszabott a pénzbüntetés mellett. Ezzel a II. rendű vádlotthoz hasonlóan a III. rendű vádlott is elvesztette elért és viselt rendfokozatát.

[42] A másodfokú katonai tanács megjegyzi, hogy téves az elsőfokú bíróság azon, az ítélet 7. oldal alulról negyedik bekezdésében rögzített megállapítása, miszerint jelen esetben a halmazati szabályok alapján a vádlottakkal szemben próbára bocsátás alkalmazására nincs törvényes lehetőség. A Btk. 65. § (1) bekezdése alapján a bíróság a vétség, valamint a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő büntett miatt a büntetés kiszabását próbaidőre elhalaszthatja, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja intézkedés alkalmazásával is elérhető. A BH.2007.33. számú bírósági határozatban is megfogalmazott következetes ítélkezési gyakorlat szerint is a háromévi szabadságvesztéssel fenyegetettség kapcsán mindig a bűncselekményre, illetve több bűncselekmény halmazata esetén mindegyik bűncselekményre önállóan megállapított törvényi büntetési tételből kell kiindulni.

[43] Ebből következően nem kizárt a próbára bocsátás, ha a halmazati büntetés felső határa a Btk. 81. § (2) bekezdésében írtak alapján négy és fél év lenne.

[44] A másodfokú katonai tanács terhelt¹ I. rendű vádlott lakcímét a központi személy- és lakcímnnyilvántartás adatai alapján helyesbítette.

[45] A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján - helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

Budapest, 2024. február 28.

Dr. Török Zsolt hb. dandártáborok s.k.

a tanács elnöke

Dr. Belovai Henriette hb. százados s.k.

Dr. Szabó Éva hb. ezredes s.k.

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 42.Kb.139/2022/34-I. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.56/2023/9. számú ítéletében írt változtatással terhelt1 I. rendű vádlott, terhelt2 volt hadnagy II. rendű vádlott és terhelt3 hadnagy III. rendű vádlott vonatkozásában 2024. február 28. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2024. február 28.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.

a tanács elnöke

..